

FRILUFTS
FRÄMJANDET
Huddinge

***VERKSAMHETS
BERÄTTELSE
2015***

Verksamhetsberättelse 2015

Friluftsförbundets lokalavdelning i Huddinge

Org. nr 812800-2287

FRILUFTS FRÄMJANDET Huddinge

Vår vision

”Friluftsförbundet är en riksorganisation som har till ändamål att främja aktiv fritid genom skidåkning och annat friluftsliv och därigenom verka för folkhälsa och livsglädje.”

Friluftsförbundet Huddinge skall vara den naturliga träffpunkten för friluftsförälskade människor inom Huddinge kommun.

Vår identitet och den gemensamma nämnaren för såväl medlemmar som ledare, anställda och styrelse är vårt intresse för vår natur och de möjligheter naturen erbjuder.

Vi strävar efter att erbjuda friluftsförälskade aktiviteter för alla åldrar under ledning av kompetenta och ideella ledare.

STYRELSE 2015

Ordförande

Carl-Henrik Carlsson

Vice ordförande

Gunilla Andér

Sekreterare

Ove Håkansson

Kassör

Pär Sandström

Övriga ledamöter

Jakob Beijer

Hans Kjelleryd

Leif Malmlöf

Suppleanter

Carina Nilsson

Jan Olof Sandin

Bo Sjöberg

Styrelsen har hållit 6 protokollförda sammanträden.

Ett arbetsutskott bestående av ordföranden, vice ordföranden, kassören och en ledamot (Leif Malmlöf) har haft kontinuerliga möten där ärenden har förberetts och vissa frågor hanterats efter uppdrag från styrelsen.

Revisorer

Jesper Sidestål

Karin Lindgren

Revisorssuppleanter

Britt Fahlén

Bo Fahlén

Valberedning

Rune Lindqvist (sammanställande)

Aina Ellingsen

Cecilia Nilsson

ANSTÄLLDA (årsanställda)

Kontorist

Anders Ericson

Pär Sandström (tjänstställd)

Friluftsförbundet Huddinge

MEDLEMSANTAL

Medlemskategori	Jfr	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
	2015 2006	2015 30- sep	2014 30- sep	2013 30-sep	2012 30-sep	2011 30-sep	2010 30-sep	2009 30-sep	2008 30-sep	2007 30-sep	2006 30-sep
barn	-1 068	424	455	615	791	933	1 144	1 117	1 261	1 477	1 492
ungdom	-89	56	61	90	97	117	174	87	91	125	145
vuxen	-221	419	391	379	369	424	459	485	507	592	640
överhuvud	-68	400	416	405	399	430	426	378	374	429	468
familjemedlem	-161	1 033	1 089	1 066	1 042	1 136	1 093	1 028	1 142	1 252	1 194
gruppmedlemskap	132	132									
ständig	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Summa	-1 475	2465	2413	2 556	2 699	3 041	3 297	3 118	3 376	3 876	3 940

Medlemmar efter ålder	Jfr	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
	2015 2006	2015 30- sep	2014 30- sep	2013 30-sep	2012 30-sep	2011 30-sep	2010 30-sep	2009 30-sep	2008 30-sep	2007 30-sep	2006 30-sep
0-6	-739	417	240	453	598	745	913	978	1 009	1 196	1 156
7-12	-294	537	587	557	589	660	674	597	675	799	831
	-1 033	954	827	1 010	1 187	1 405	1 587	1 575	1 684	1 995	1 987
13-20	-101	194	239	257	256	279	320	226	198	301	295
21-25	47	93	89	79	66	69	64	67	80	55	46
	-54	287	328	336	322	348	384	293	278	356	341
över 25	-70	1 120	1 136	1 051	987	1 050	1 023	967	1 075	1 181	1 190
ej angiven ålder	-318	104	122	169	203	238	302	283	339	344	422
	-388	1 224	1 258	1 220	1 190	1 288	1 326	1 250	1 414	1 525	1 612
Summa	-1 475	2465	2413	2 566	2 699	3 041	3 297	3 118	3 376	3 876	3 940

LEDARANTAL	-17	245	209	203	251	263	278	262	244	236	262
-------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Den stora minskningen av antalet barnmedlemmar beror på att

- antalet förskolor som bedriver Skogsmulle-verksamhet har drastiskt minskat
- vid anmälan till alpina skidskolan och medlemsregistreringen är det ett stort antal som har annan postadress än Huddinge och därmed med automatik registreras i i annan lokalavdelning än Huddinge

ANSVARIGA LEDARE

Barnskridsko (Skrinna)

Dropp ut

Friluftsmiljö, miljökommunikation, Agenda-21

I Ur och Skur

Kajak

Fjällturer

Vandring

Längdskidåkning

Klättring / fjäll / telemark

Långfärdsskridsko

Medlemsombud

Nordic Walking / Stavgång

Skidor alpin / Snowboard

Vakant

Mats Löfgren

Ingrid Larsson t o m 2015

Elisabeth Bergqvist

Kristina Löwenberg

Ove Håkansson

Ove Håkansson

Ove Håkansson

Ulf Johansson

Rune Lindqvist

Kansliet

Gunilla Andér

Anna Båtelsson

Pär Duwe

Sofia Fornander-Törnberg

Anna Håkansson

Barn och familj i naturen (Friluftsskolorna)

Skogsknopp + Skogsknytte + Skogsmulle +

+ Strövare + Frilufsare

TVM

Aina Ellingsen

Cecilia Nilsson

REPRESENTATION I REGION MÄLARDALEN

Regionstyrelse

Leif Malmlöf

Friluftsmiljörådet

Leif Malmlöf

Ledningsgrupp vandring

Leif Malmlöf

REPRESENTATION I FRILUFSFRÄMJANDET centralt

Fjällverksamheten, Spindel

Ulf Johansson

Utbildningsteam kajak

Leif Löwenberg

REPRESENTATION FRÅN LOKALAVDELNINGEN

Riksstämman

Carl-Henrik Carlsson

Ove Håkansson

Regionstämman

Jacob Beijer

Ove Håkansson

Hans Kjelleryd

Studiefrämjandet i Stockholms län

Leif Malmlöf

MEDLEMSKAP I FÖRENINGAR

Huddinge Hembygdsförening

Svenska Naturskyddsföreningen Huddinge

Huddinge Idrottsallians

Paradiset-Hanvedens vänner

Skärgårdsstiftelsen

Skridskonätet

ÅRSMÖTE

Lokalavdelningens årsmöte hölls onsdagen 11 mars på kansliet. Tjugofyra (24) deltog i årsmötet. Avgående styrelseledamöter avtackades.

LEDARUTBILDNING

		Antal deltagare
Alpin	Intro utför	3
	Utbildning 1 utför	4
	Utbildning 2 utför	2
Friluftsskolorna	Öppna skogsgläntan	1
	Grundkurs Skogsknytte	3
	Grundkurs Skogsmulle	1
	Grundkurs Strövare	2
	Fortsättning Strövare	2
		18

Övriga kurser redovisas under resp. gren.

Under året har riksorganisationen utsänt ett styrdokument om ledarutbildning på remiss. Vid årsstämman beslutades att anta riksorganisationens utgåva av styrdokumentet. Detta dokument försvårar och fördyrar ledarvärvning och ledarutbildning inom lokalavdelningen.

Under året har därför ny motion insänts om styrdokumentet för ledarutbildningen samt en motion om ledarskapsutbildningen.

Under året har styrelsen erhållit utbildning i styrelsearbete vid två tillfällen. Merparten av styrelsen deltog.

ALPIN SKIDSKOLA

Stockholmsvintrarna har tyvärr fortsatt att sätta käppar i hjulen för vår skidskola. Den köldknäpp i januari vi fick vilket förde med sig att skidskolan både blev försenad och att det inte blev tillräckligt med snö för att öppna Flottsbro's barnbacke. Vi tvingades därför ställa in alla nybörjargrupper och kunde endast köra fortsättningsgrupper, även det en utmaning utan barnbacke eftersom alla skidskoleelever var tvungna att klara att åka ankarliften.

Den senarelagda starten medförde att vi endast kunde genomföra fyra av fem tillfällen. Eftersom vi enligt våra regler inte behöver återbetala delar av anmälningsavgiften om endast ett tillfälle blir inställt medförde detta att det ekonomiska resultatet blev avsevärt bättre än om samtliga tillfällen genomförts, då våra kostnader för instruktörer minskade. Samtidigt minskade även årets intäkter då nybörjarkurserna ställdes in helt och avgifterna återbetalades.

Knappt 350 elever deltog i året skidskola. En minskning gentemot 2014, eftersom vi inte kunde köra nybörjargrupper och pga. instruktörsbrist endast hade möjlighet att köra en omgång. De flesta eleverna var barn mellan 3 och 10 år, men även tonåringar och vuxna finslipade sina svängar och sin position på skidorna.

Gruppindelningen följde den vanligaste nationella skidskoleindelningen:

Snöbollar 3år

Snögubbar, snöstjärnor och snökanoner 4-6år
Smygare, glidare, svängare, fräsare 7-11år
Grön, blå, röd och svart 12år- uppåt.

Tyvärr kunde ingen snowboardskola genomföras eftersom vi fortfarande saknade instruktörer för detta.

Skidskolans organisation fungerade utan större missöden. Vi fortsatte med att köpa ett kommersiellt bokningssystem i väntan på nationella Friluftsförbundet utveckling av den centrala webben. Det är dyrt, men väl värt pengarna.

Säsongens grenledarteam bestod detta år av Jakob Beijer, Anna Båtelsson, Anna Håkanson och Magnus Ekström. Arbetet i teamet fungerade bra.

Innan säsongen åkte några av grenledarna på grenledarkonferens till Zermatt i Schweiz, där utveckling av den personliga färdigheten, under ledning varandra, blandades med överläggningar med övriga grenledare i regionen.

Som start på säsongen genomfördes en upptaktsresa till Ramundberget för Huddinges skidinstruktörer. Skidåkning under dagarna under ledning av några av våra egna erfarna instruktörer, samt några från region Mälardalens utbildningsteam, blandades med samvaro och diskussioner på kvällarna. Knappt 40 personer deltog. Utöver att upptaktsresan är en viktig möjlighet till utbildning och umgänge med ledarna är det också en bra och viktig möjlighet att rekrytera nya instruktörer bland de medföljande till våra instruktörer som ges möjlighet att få insyn i hur det är att vara skidlärare.

I januari och mars deltog flera ledare i regionens centrala utbildningar, steg 1, 2 och 3. Utbildningarna genomfördes i Ramundberget.

Under januari genomfördes en lokal introutbildning i Flottsbro, under ledning av egna instruktörer. Utbildningen blev lyckad. Vår strategi: att på detta sätt sänka tröskeln in i skidskolan, genom en så låg kursavgift att alla som vill kan ha råd att gå utbildningen, fungerar! Vi hoppas dock att vi genom ett mer strukturerat rekryteringsarbete under försäsongen ska kunna öka deltagarantalet. Vi skulle behöva ett större inflöde av blivande instruktörer för att säkerställa skidskolans möjlighet till att utvecklas.

Samarbetet med Flottsbro fungerade bra, och vi har en kontinuerlig dialog med dem för att minska den friktion som oundvikligen uppstår mellan skidskolan och andra besökare, främst i form av trängsel i backen och långa liftköer.

Freeskierna genomfördes återigen under ledning av Magnus Ekström och Hampus Enhager, samt några ytterligare hjälpledare. Verksamheten bedrevs detta år under måndagkvällar, samma kväll som vår verksamhet riktad mot vuxna. Verksamheten fungerade ok, men behöver utvecklas, dels för verksamhetens i sig, dels som ett sätt att långsiktigt rekrytera nya ledare. Det viktigaste inför 2016 är att involvera fler unga ledare i verksamheten för att på så sätt även kunna attrahera yngre tonåringar.

Samarbetet mellan kansliet och skidskolan fungerade bra, och Anders och Pär gjorde ett fantastiskt arbete, vilket underlättade enormt för grenledarna. Det uppstår ibland arbetstoppar med medföljande missförstånd, men vi gör vårt bästa för att försöka minimera missförstånden och onödig arbetsbelastning.

Inför säsongen 2016 ser vi positivt på skidskolans utvecklingsmöjligheter även om stockholmshvintern som alltid, tyvärr, är ett osäkert kort.

Grenledare: Jakob Beijer, Anna Båtelsson, Magnus Ekström, Anna Håkanson.

ALLA PÅ SNÖ

För fjärde året medverkade ett antal vardagslediga ledare från Huddinge vid arrangemanget Alla på Snö i Flottsbro. Under vinterveckorna 3,4 och 11 fick totalt ca 800 barn från åk 4 i Huddinges skolor chansen att åka skidor utför och på längden. Flottsbro stod för utrustning och liftar och Svenska skidförbundet tillsammans med Friluftsförbundet ställde upp med funktionärer förutom elever från en gymnasieskola. Huddinge kommun bidrog till busstransport. Många barn hade aldrig stått på skidor varken utför eller på längden. De flesta lyckades mycket framgångsrikt behärska skidorna när dagen var slut. Ett lyckat koncept som har kommit för att stanna. Vintern 2015 genomfördes aktiviteterna i princip som planerat trots att barnbacken i Flottsbro bara var tillgänglig till hälften.

FRILUFTSSKOLORNA

Förskolorna:

Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle, Skrinna.

Skogsknopp	1-3 år	15 grupper med	118 barn.
Skogsknytte	3-4 år	19 grupper med	199 barn.
Skogsmulle	5-7 år	14 grupper med	103 barn.
Skrinna	fr 5 år	18 grupper med	288 barn

Dessa har bedrivits av utbildade ledare inom förskolorna, i dagbarnvårdargrupper, och i I Ur och Skur, samt i skolbarnsomsorgen.

Vi har haft verksamhet i fem (5) I Ur och Skur förskolor, fyra (4) förskolor, nio (9) familjedaghem och en (1) under våren inom skolbarnsomsorgen.

Fria Barngrupperna:

Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle, Strövare, Frilufsare

Friluftsskolorna

Våren 2015

	Antal ggr	Antal ledare	Antal deltagare
Öppna skogsgläntan	10	1	15
Skogsknytte Källbrink	8	1	14
Skogsmulle Segeltorp	7	2	10
Strövare Lida	8	1	10
Strövare Fullersta kvarn	7	1	10
Frilufsare Segeltorp	7	2	10
	37	7	54

Friluftsskolorna

Hösten 2015

	Antal ggr	Antal ledare	Antal deltagare
Öppna Skogsgläntan	10	1	9
Skogsknytte Källbrink	8	1	12
Fam Knytte Mulle Segeltorp	7	2	19
Skogsmulle Segeltorp	7	2	8
Strövare Flottsbro	7	2	13
Strövare Fullersta kvarn	7	2	11
Frilufsare Segeltorp	6	2	10
	52	12	82

Grupperna:

En frilufsargrupp, två strövargrupper, en mullegrupp, en familjegrupp för hemmalediga mulle/knytt barn, en knyttgrupp och en öppnaskogsgläntan grupp har varit aktiva under året. Alla grupperna har haft minst en utbildad ledare. Spridningen på antalet barn i grupperna är stor. Från sex till femton barn. Grupperna har haft mellan fem och tio träffar per termin. Aktiviteterna är skiftande beroende på barnen ålder och ledarnas intressen. Sagor, tipspromenader, matlagning, vandring med övernattnig, orientering, byggande av vindskydd med övernattnig, kanotpaddling, fiske/pimpling, cykelturer, tälja grillpinnar och grilla korv, och mörkervandring.

Eftersom öppna skogsgläntan är en ny aktivitet beskrivs den lite närmare:

Öppna skogsgläntan – utomhuskul för de allra yngsta!

Öppna skogsgläntan är friluftsförbundet verksamhet för de allra yngsta (0-2 år), som vänder sig till föräldralediga eller annan vuxen hemma dagtid. Vi sjunger, leker och fikar tillsammans, ungefär som i öppna förskolan fast utomhus. Vi kommer ut i alla väder under avslappnade former och upptäcker en ny värld i närområdet och får nya vänner, vilket ger föräldrarna nya nätverk och stöd i föräldrarollen. Barnen får upptäcka och uppleva naturen för första gången med alla sinnen och hela kroppen, med trygghet och vägledning från medupptäckande vuxna.

Under min föräldraledighet 2015 har jag haft en Öppna Skogsgläntan-grupp i Källbrinksskogen på tisdagförmiddagar. Jag gick ledarutbildningen när jag var gravid och hade första träffen när min dotter var sju veckor. Vi träffades 9.30 -11, sju gånger under på våren och elva gånger på hösten. Antalet deltagare har varierat med ett genomsnitt på c:a 7 barn per träff. Jag har kommunicerat med deltagarna via facebookgruppen "Öppna Skogsgläntan" (som nu har uppåt 70 deltagare), och sett att intresset för att komma ut i naturen under föräldraledigheten är stort! C:a 40 barn har provat på Öppna Skogsgläntan i Källbrink 2015. "Veckans höjdpunkt", uttryckte en förälder sig om verksamheten! Flera hoppas att någon ställer upp som ledare och kan ta över efter mig nu när jag inte längre är föräldraledig. Är du intresserad av att ha en grupp? Hör av dig till din lokalavdelning! Vårens ledarutbildning för Öppna Skogsgläntan är 2 april kl.10-15. Att vara ledare för Öppna Skogsgläntan är enkelt! Ingen planering krävs eftersom man gör precis samma varje gång. /Karin Norinder

Målen för Öppna skogsgläntan är:

- att barn och föräldrar har roligt tillsammans i naturen
- att barn och föräldrar tillsammans utforskar naturen med hela kroppen och alla sinnen
- att föräldrarna utvidgar sitt nätverk
- att barnen och föräldrarna får vana att vara ute året runt.

För att delta behövs ingen särskild utrustning utöver lämpliga kläder och kanske ett sittunderlag och lite fika. Det går även bra att ta med äldre syskon, de brukar också uppskatta verksamheten även om den i första hand riktar in sig på barn upp till ungefär två år. I Friluftsförbundet låter vi barnen upptäcka i sin egen takt, utan att få förmaningar och förhållningsorder. Din roll som förälder är att vara barnets medhjälpare och ledsagare in i naturen. Med dig som stöd får ditt barn i lugn och ro utforska och upptäcka sin omgivning. Du har ansvar för ditt eget barn under passet, men alla medlemmar i Friluftsförbundet täcks av våra försäkringar under aktiviteten. Ingen terminsavgift, men barnen skall vara medlemmar i friluftsförbundet.

Ledare:

Under 2015 övertog jag, Aina Ellingsen, grenledaransvaret från Susanna Hammarberg. Det startades samtidigt flera nya barngrupper så ett stort fokus från min sida har varit att alla ledare ska lära känna varandra och att vi ska få en "vi" känsla inom barnledargruppen. Som ledare ska du inte behöva känna dig ensam och inte heller behöva uppfinna hjulet på nytt. Det finns massor av kunskap och idéer inom ledartruppen, vi måste bara hitta forum att lyfta fram det i.

Ledarmöten:

Under året har det planenligt hållits två ledarmöten samt en ledaraktivitet.

Ledarmötena har varit uppskattade och deltagandet högt båda gångerna. Vi har gått igenom praktiska rutiner som utdrag ur belastningsregistret, riktlinjer för inköp, marknadsfört äventyret i Flottsbro men också våra egna ambitionsnivåer, hur gör vi barnen delaktiga under våra aktiviteter, god matlagning mm.

Ledaraktivitet:

Vi har även haft en ledaraktivitet i form av en familjeträff med övernattnig på Lida friluftsområde där vi testade att sätta upp främjandets stora tältkåta, vi grillade hamburgare och delar av gruppen övernattade i kåtan. En lyckad aktivitet där vi fick möjlighet att lärda känna varandra.

Delaktighet i övrig verksamhet

Under Äventyret i Flottsbro deltog två barngrupper med ledare + två strövarledare utan barngrupp och hjälpte till med äventyrsbanan och tipspromenaden i ihållande regn.

Barnledare representerade även friluftsfrämjandet i Flemingsbergs centrum när Hüge med mycket kort varsel bjöd in oss till samverkan under deras familjedag.

Vi ordnade en tipspromenad, skogsmulle kom på besök, ett vindskydd sattes upp, ved och stormkök stärkte "vildmarkskänslan" bland höghusen. Två öppna skogsgläntanpass genomfördes också denna dag, samt utdelning av foldrar. Det var dock svårt att konkurrera om barnen när det ett 20 tal meter bort var prickkastning och godisutdelning.

Ledare/Grupper

Under året har 14 ledare varit aktiva i 7 (8) grupper. En knyttegrupp har upphört under året.

Fokus har således inte varit att i hög takt starta fler grupper även om vi önskar det utan fokus har varit att på ett bra sätt introducera de nya ledarna som kommit och skapa en gruppkänsla som ger ledarbetet så mycket mervärde. Som grenledare anser jag att det målet med god marginal har blivit uppfyllt och vi fortsätter det arbetet under 2016.

Utbildning: Ledare har under året utbildats inom knytt/mulle/strövare/frilufsare. Några har varit helt nya och några har varit hjälpledare som nu tagit steget att bli ledare fullt ut.

Ekonomi:

Utgifter: Inga större inköp under året.

Alla utgifter i samband med läger, hajker etc. betalar varje barn per tillfälle. Detta ingår således inte i medlemsavgiften.

Utrustning:

All gemensam utrustning för fria grupper barn/ungdom som tillhör Friluftsfrämjandet, Huddinge förvaras på kansliet.

Grenledare: **Aina Ellingsen**

TVM (Tre Vildmarks Mål) och äventyraren i Huddinge LA

Mitt mål med TVM

Är att göra saker utanför huset och tomten oberoende var och när det är. Jag är inte så petig av alltid vad det är för något, men är inte konditionsmässigt så starkt längre. Cykling, bouldring, matlagning, lättare vandringar och simning är det som står på åretrunt schemat eftersom det är sådant man själv kan organisera. Äventyret menas med att man ska kunna åka runt på olika sorters aktiviteter och själv intge vara direkt rädd att pröva något nytt.

Perioden januari-mars

I januari och februari hände det inte mycket. Det blev främst cykling. Under februari hölls det Häxkvällen i Björnlunda, inom Björnlunda-Gnesta LA, som inträffar på deras sportlovstorsdag varje år. Temat diskuteras fram av arrangörerna varje år. I år försökte vi diskutera fram en ny ledare för kvällen, då den befintliga flyttar utomlands.

I mars ägde vildmarksmässan rum och jag stod i montern för andra året i rad. Jag svarade på en massa olika frågor och hade det allmänt riktigt kul. Utöver mässan cyklade jag runt Ågesta för att få idéer till bana på Camp Vår i april. Till evengemanget krävdes det en massa planering.

Perioden april-maj

I april var det dags för Camp Vår. Vi fick fint väder på lördagsförmiddagen och ännu finare på söndagen. Vi hade planerat med två eldar, vilket den ena, som var närmast vattnet, användes mest.

Under april åkte jag och några andra från Mälardalen ner på Sydting, där temat var Snapphanar.

Vädret var riktigt okej, även om ängen var en äkta smålänks äng (tinget låg på den skånska halvan av landskapsgränsen). Dessutom hade vi ett möte med Häxarrangörerna på Häxcentralen (ursäkta den interna benämningen för diskretion) där jag blev den nya huvudarrangören för kvällen.

I maj var det dags för riksstämman på Värmdö där jag var med som representant för Mälardalen. Åkte även ner på Riksting där jag var funktionär på en station. Stationen var twister, men saknade den stora tärningen så det blev snarare att alla fick delta efter pyromanens halvt ondskefulla kommandon.

Perioden juni-augusti

Denna period var ganska regnig till en början. Läste en sommarkurs och höll på med planeringen av Startkalaset så det blev inte mycket till frisksporter.

I augusti var det dags för Mälardalens höstupptakt Startkalaset. Vi hade lånat Paradiset. Jag tror att all som allt var helgen lyckad och vi hade strålande varmt väder.

Perioden september-december

Den här perioden frambringade inte mycket heller. Jag skulle ha åkt ner på Invigningen, med kunde inte samordna med hemprovet. Planen till nästa år blir att få med x antal huddingeungar så att man har en anledning att åka ner än bara att hjälpa till.

I oktober var det ungdomsstämman vilket jag igen stod som representant för Huddinge för andra året i rad. På stämman bestämde jag även att jag ville vara med i den nya Samordningsgrupp Ung, vilket jag också nu är. Stämman var riktig rolig faktisk, antagligen dels för att de hade trampoliner och vattentunnor där.

November månad var en helt död månad. Någon enstaka promenad kunde inträffa, men mest var det tankarna som flöt bort till Häxkväll 2016.

I december hölls det en ungdomsträff på regionkansliet där jag närvarade, som en av tre personer från den gröna sidan. Vid ett annat tillfälle var det dags för ett möte mellan rikskansliet och Samo Ung, vilket man också var närvarande vid. Den 26e december hade jag en cykeltursdag från Stuvsta via Ågesta gård och Balingnsnäs och Stuvsta igen. Vid Balingsta fågelskyddshägnad såg jag Brun Kärrhök, som var jättstilig där den satt högst upp i trädet.

Grenledare: **Cecilia Nilsson**

BARNSKRIDSKO - SKRINNA

I barnskridskoskolan från 5 år börjar både isprinsessor och hockeyproffs. Här lär sig barnen skridskoåkningens grunder. Det gäller att kunna åka framåt, bromsa, svänga, vända och åka bakåt. Genom roliga och spännande lekar som tillfredsställer barnens behov av fantasi och rörelser, ges barnen träning och kunskap i skridskoteknik.

Barnskridskoskola har under året genomförts med hjälp av ett 20-tal ledare i 23 grupper. Sammanlagt har 178 barn deltagit. Skridskoskolorna har bedrivits på förskolor i Björkängshallen, Segeltorpshallen, Stortorpshallen, Visättrahallen.

I Segeltorpshallen har vi även detta år kunnat använda vår istid med en föräldraledd grupp på lördagar under såväl vinter som höst där 20- 30 barn fått skridskoträning. Vi har tyvärr inte lyckats rekrytera någon skrinnaledare.

Grenledare: Vakant

I UR OCH SKUR

I Ur och Skur bedriver verksamhet med naturen som inspirationskälla varje dag året runt.

Målet är att ge bättre kunskap om naturen. Den ökande kunskapen ska ge naturkänsla och förståelse för sambandet i naturen. Barnen ska lära sig hur de bäst ska uppträda i naturen och bli mer medvetna om miljön. För att uppnå detta är det viktigt att man trivs och har roligt året om i skogen, på ängen och vid sjön.

Ledaren ska genom lek i naturen låta barnet utveckla sin fantasi, sin kreativitet, sitt språk och sin sociala förmåga. Barnet ska få utveckla och vidga sina begrepp genom att använda alla sina sinnen. Ledaren är medupptäckande, medundersökande, medupplevande och medagerande. Ledaren ska utnyttja naturens mångfald utifrån varje barns förutsättningar för att ge en god grund för livslångt lärande

Verksamhet med I Ur och Skur pedagogik har under året 2015 bedrivits av:

I Ur och Skur Fridolin som är en dagbarnvårdargrupp som under året haft 19 barn och 4 ledare.
Verksamhet: Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle och Skrinna, Lagge, Hitta Vilse och Laxe.

I Ur och Skur Pandan Svart och Vit är två avdelningar på Kräpplaskolan som under året haft 43 barn och 7 ledare ihop.
Verksamhet: Skogsknytte, Skogsmulle, Skrinna och Laxe, Hitta Vilse.

I Ur och Skur Kungsfågeln är en ny avdelning på Kräpplaskolan som under hösten haft 36 barn och 4 ledare

I Ur och Skur Skogsängen är en förskola som under året haft 24 barn och 6 ledare.
Verksamhet: Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle, Skrinna och Lagge.

I Ur och Skur Trehörningen är en förskola som under året haft 28 barn och 6 ledare.
Verksamhet: Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle, Skrinna.

I Ur och Skur Guldgruvan

I Ur och Skur Hattstugan

Många av våra familjer har också deltagit i övrig verksamhet i Friluftsförbundet, t.ex. i skidskola och vid Äventyret i Flottsbro.

Flera ledare har gått olika utbildningar under året, t.ex. Skogsknopp, Skogsknytte, Skogsmulle, Skrinna och Grundkurs I Ur och Skur som är en 7,5-poängsutbildning genom högskolan samt diverse ledarträffar och ämneskurser som anordnats av Friluftsförbundet.

Vi tackar alla entusiastiska I Ur och Skur-ledare för det gångna året.

Nätverksansvarig/Grenledare I Ur och Skur: **Elisabeth Bergqvist**

FJÄLLVERKSAMHET

Under år 2015 har två turer genomförts, en vintertur i Jämtlandsfjällen (Vålådalen-Storulvån) under tiden 20-29 mars med totalt 12 deltagare och en sommartur i Padjelanta (Ritsem-Kvikkjokk) under tiden 31 juli-12 augusti med totalt 13 deltagare. Båda turerna genomfördes i bra väder och under trevlig samvaro. Som träning inför vinterturen genomfördes en träningsresa 4-6 mars till Jädraås för att få formen för skidåkning.

Vi är fem ledare. Validering för fjälledare enligt fjällsäkerhetsrådets norm har genomförts för tre av ledarna.

Grenledare: **Ove Håkansson**

KAJAK

Verksamhetsberättelse 2015 - Kajak

Allt enligt bilaga genomfördes under 2015, utom två dagsturer 13 och 14 juni.

* HUDDINGE kajakprogram 2015 rev 1 jan

Planeringsmöte inför 2016 ägde rum 24 november.

KAJAK

Sammanlagt deltog c:a 300 personer i våra olika arrangemang.

1 Informationsmöte

10 Teknikkurser i Sundby under maj, juni, augusti och september.

1 Träning för barn fr 12 år och föräldrar

23 Träningspaddlingar i Sundby under maj, juni, augusti och september.

3 Dagsturer under en dag.

6 Turer med utsträckning från 2 till 5 dagar.

1 Tur för regionens kajakledare

1 Friluftsdag med skola

1 Planeringsmöte inför 2016

1 Arbetsdag i Sundby

Lokalavdelningens 14 kajaker används vid teknikkurser, träningspaddlingar i Sundby och uthyres i samband med våra turer.

Samarbete har skett med Frisksportklubben Ringen. Våra kajaker har en bra förvaringsplats i Ringens lokaler.

Informationskväll för medlemmar under april.

Ledarträff under november med uppföljning av årets säsong.

Stort tack till alla kajakledare och hjälpledare för ett fantastiskt verksamhetsår!

Grenledare: **Kristina Löwenberg, Leif Löwenberg**

BERGSIDAN KLÄTTRING OCH HÖGFJÄLL

Klätter- och topptursverksamheten Bergsidan är troligen Sveriges mest aktiva klätterförening, med regelbunden utåtriktad verksamhet både sommar och vinter.

Aktiviteter

Klätterverksamheten har stabiliserats på en relativt hög nivå det senaste året. Den högalpina verksamheten och skidaktiviteterna har ökat något. Den fina sommaren gjorde att nästan alla planerade öppna klättringar kunde genomföras.

Klättring

Två grundkurser klippklättring

Öppen klättring vid 26 tillfällen

Jourhavande klätterkompis vid 25 tillfällen

Klätterresor till Costa Blanca, Mallorca, Ågelsjön, Västevik och Sundsvall

En rad föreläsningar till resor och kurser

En avrostningskurs för ledarna i april och räddningskurser i juni och november

Sex ledare ansvarade för klättringsaktiviteter under Friluftsförbundet Ledarvecka sommar och lika många för klättrings- och telemarksaktiviteter under Ledarvecka vinter.

Pröva-på dag i Flottsbro ställdes in pga regnvåta klippor.

Skidåkning

Tre Telemarksdagar i Romme

Upptaktsresa till svenska fjällen i december

Telemarkscamp Lenzerheide i mars

Topptursveckor i Lyngen i april och maj

Representation på telemarksaktiviteter under ledarvecka vinter och grundkurs telemark

Ledare

På ledarlistan finns 28 ledare, två nyrekryterade under året och två har slutat. Cirka femton av ledarna är enbart klätterledare, två är inriktade enbart på skidåkning, övriga deltar i båda verksamheterna.

Några ledare har varit inaktiva under hela eller delar av året, pga arbete på annan ort, graviditet och/eller små barn. Vid enstaka tillfällen har vi haft ledarbrist.

Verksamhetens omfattning och inriktning beslutas på ledarträffar, fem under året. Kommunikationen mellan mötena sker via en maillista och dokumenthantering på vår sida på Google Drive.

I juli genomfördes en ledarresa till Lofoten.

Två Grundkurser för klätterledare har genomförts under året, där 18 av våra ledare fick sin första formella ledarutbildning i grenen klättring. Ledarna för utbildningen kom från vår egen ledarkader.

Carl Hård af Segerstad, Anna Lindberg och Ulf Johansson utgör Utbildningsteam Klättring på riksnivå och Ulf Johansson är interimsspindel för klätterverksamheten i Friluftsförbundet.

Ett arbete med riskanalys och säkerhetsplaner har påbörjats och vi kommer under 2016 att ha också en formell säkerhetsdokumentation för den löpande verksamheten.

En ny organisation inom ledargruppen genomfördes i slutet av året, med ansvarsgrupper kring utbildning, verksamhetsutveckling, säkerhet, information, reseverksamhet och utrustning. Innehåll och form för grupperna ska utvecklas under 2016.

Information

Navet i verksamheten är vår internetsajt www.bergsidan.se. Sidan har uppdaterats och fått en ny plattform under året. Vi har en aktiv facebook sida med ca 800 följare. Genom vår maillista når vi ca 750 adresser med information om våra aktiviteter.

Ekonomi och utrustning

Verksamhetens huvudinkomster kommer från resor, säsongskort och kurser. De största utgiftsposterna är ledarutveckling och utrustningsinköp. Vi har idag fräsch och modern utrustning för klippklättring.

Vi bytte under året ut alla kamsäkringar och ett stort antal rep och slingor. Lite mindre komplett är utrustningen för alpin klättring och isklättring, den kommer att kompletteras om verksamheten växer på det området. Vi har börjat bygga upp ett förråd av säkerhetsutrustning för den högalpina verksamheten, till kurser och för uthyrning.

Ekonomi är god och vi har resurser för kommande satsningar på framför allt ledarutveckling.

Grenledare: **Ulf Johansson**

LÅNGFÄRDSSKRIDSKO

Säsongen 2014-2015 minns vi som en sämre säsong än genomsnittet Vi arrangerade drygt 20 ledarledda turer från december 2014 tom början på mars 2014. En hel del turer genomfördes som mitt-i-veckan turer vilket poängterar devisen att skridsko åker man inte när man har tid utan när det finns is. Lyckligtvis fortsatte vårt säkerhetstänkande att bära frukt. Inget deltagarplurr eller skada av betydelse inträffade under säsongen.

Säsongen började med att några ledare besökte ledarna Bosse och Britt i Hälsningland för två dagars åkning på Ljusnan eftersom den nylagda isen på Lissma Kvarnsjö blåste bort Premiär på hemmaplan skedde på juldagen Efter traditionsenlig träff med tomten åkte vi fem varv på Lissma Kvarnsjö och fikade i solig begsskreda. En fin premiär Tyvärr blev det inga saltsjöturer under säsongen och endast en tur på Mälaren mot slutet av vintern. Höjdpunkten var en fantastiskt fin tur på svarta glanskisar på Yngern redan 4/1

Avslutningsturen på Öran 13/3 blev minnesvärd pga att tre ledare/tidigare ledare plurrade. Lärdomen blev att aldrig åka för nära ledaren!

Vi fortsatte att genomföra introduktionsturer utan krav på skridskovanan för att locka nya deltagare. Dessa arrangerades som del i nybörjarkursen med tre teorikvällar, träningsåkning på Visättra IP och introduktion på sjöis. Vinterplurrövningen lockade som vanligt ett antal badande i Flottsbro. Uppskattad övning liksom livlinekastningen som ingår. Erfarenheten som vanligt att ett antal plurrare hade påtagliga besvär att få fram livlinan Liksom förra säsongen år fick vi tillgång till omklädningsrum med dusch för plurrarna via Flottsbro Camping, vilket var mycket uppskattat.

Familjedag på isen på Magelungen i början av februari i samarbete med Farsta föreningsråd vid Farsta gård fick ställas in pga isbrist. Detsamma gällde vår egen familjedag på Orlången

Som tidigare väljer majoriteten av åkarna att delta i grupp IV-V tempo vilket betonar medlemmarnas önskemål om sådana turer. Skridskonätet ger fin information för val av åkområde och har varit en stor tillgång genom att redovisa åkbara isar och en möjlighet att dela fina bilder från turerna.

Antalet säsongkort den aktuella säsongen var totalt 150 inkluderande gratiskort till ledare vilket tyvärr är en fortsatt minskning jämfört med tidigare säsonger. Däremot noterar vi att flera deltar i enstaka turer. En bra åtgärd för att öka antalet säsongkort vore att möjlighet att betala direkt via hemsidan infördes. Vidare används direktmail till intresserade vid fina islågen för att öka åkarantalet liksom användningen av facebook för information och bilder. Flera enklare turer har också genomförts för att locka nya åkare.

Fjorton ledare har varit aktiva och bidragit till en lyckad säsong. Antalet aktiva ledare har minskat pga åldersskäl, skada och övriga orsaker. Potentiella nya ledare har tillfrågats och en ledarkurs har genomförts efter diskussion med regionen. Med ytterligare några praktikiska ledarövningri bagaget bör dessa tre vara klara som ledare Två ledarträffar arrangerades. Vi har dessutom varit representerade vid regionens skridskoledarträffar och deltagit som instruktör på Dreviken i samband med planerad invigning av Drevikenbanan

Sammanfattningsvis ytterligare en kort skridskosäsong dock med en hel del aktiviteter och några höjdpunkter.

Grenledare: **Rune Lindqvist**

MILJÖ

Miljövårdsrådet har upphört och ingen information har lämnats om kommunen avser skapa någon ersättning. Under året har inga remissvar utarbetades från Friluftsförbundet Huddinge

Huddinge kommun har fortsatt sin utveckling av naturreservaten i kommunen som numera är 15 stycken förutom ett antal Natura 2000. Bland annat har man förbättrat skyltning, parkeringsplatser och "entréer". Till exempel har man påbörjat en sammanhängande vandringsled Sundby – Björksättra som delvis är handikappanpassad.

Det råder ovisshet om huruvida någon samrådsinstans kommer att skapas. En sådan har varit värdefull för oss för att få inblick i planeringen. Friluftsförbundet är fortsatt remissinstans i kommunen, vilket vi varit sedan 1960-talet.

Grenledare: **Ingrid Larsson**

NORDIC WALKING (Stavgång)

Utflykter med stavar för vardagslediga har anordnats regelbundet under såväl vår som höst. Utflykter har gjorts till olika områden i Huddinge med omnejd. Längden på vandringarna har varit mellan 3 och 7 km. Antal deltagare har varierat mellan 3 och 10 och bestått av en kärntrupp. Vi har gjort 7 utflykter på våren och 8 under hösten. Vi förekom invigningen av den kommande vandringsleden Sundby-Björksättra då vi gjorde den vandringen med hjälp av kartan. En av vandringarna skedde i samarbete med Paradiset Hanvedens vänner ute i Paradiset i anslutning till seniorveckan och samlade 14 deltagare. Utflyktstillfällena har annonserats på telefonsvarare och på Friluftsförbundets hemsida förutom via mail till de som anmält intresse.

Grenledare: **Gunilla Andér**

VANDRING (lågland)

Under året har vandringar utförts på Sörmlandsleden med anslutande grenar. Dessa turer har dels varit dagsvandringar med varierande etapper, dels en veckoslutsvandring i slutet av maj med övernattnings i vindskydd och tält. Totalt har 135 personer deltagit under 27 vandringar. Vandringarna har genomförts i bra väder och under gemytliga förhållanden.

Dessutom har en vintertältning med 5 personer genomförts nära Paradiset.

Vår weekendtur till Gotska Sandön 21-23 augusti var mycket uppskattad. Den genomfördes med 25 deltagare i perfekt väder som medgav badning i havet på olika sidor av ön.

Aktiviteterna har annonserats på hemsidan, personliga mail och via telefonsvararen.

Vi är fem ledare utöver Gunilla Andér som handhar nordic walking..

Grenledare: **Ove Håkansson**

LÄNGDSKIDÅKNING

Under vintern genomfördes några skidturerna med totalt ca 15 deltagare på Ågesta friluftsgård trots att snötillgången var liten. Såväl golfbanan som skogsspåren nyttjades under några veckoslut.

Ansvariga ledare: **Ove Håkansson och Rune Lindqvist**

ÄVENTYRET I FLOTTSBRO

Söndagen den 6 september anordnades den sedvanliga äventyrsdagen under mottot: ”Sätt Sverige i rörelse” i Flottsbro där vi som vanligt erbjöd många aktiviteter. Men vi hade maximal otur med vädret då regnet strilade ned hela tiden. Dock fick några av våra barngrupper möjlighet att vaska guld och klättra i äventyrsbanan och de skrämdes inte bort av regnet. Vi bjöds också på en populär kajakuppvisning av Angel Fernandez som bl a visade eskimåsvängar. Övriga besökare var tyvärr få.

Årets aktiviteter var:

- Guldvaskning
- Besök av Mulle och hans vänner
- Kanadensarpaddling
- Tipspromenad
- Äventyrsslinga
- Kasta lasso
- Kajakuppvisning – Eskimåsvängar
- Familjevandring med svamptema (inställt)
- Pröva på klättring (inställt)
- Lavinsökning i lingonskogen genom alpina grenen
- Hitta Vilspår
- Pröva på Geocaching (inställt)
- Korvgrillning
- Packa ryggsäcken lätt och demo av campingutrustning
- Försäljning av medlemsprodukter

Ett stort tack till alla våra drygt 20 ledare och externa aktörer som gjorde det möjligt att genomföra denna dag med gott humör trots regnet!

Personalen i Flottsbro hjälpte oss förtjänstfullt med material och förberedelser.

STUDIEFRÄMJANDET

Vi har under året genomfört en studiecirkel, några kortkurser och kulturevenemang i samarbete med Studieförbundet Söderort.

ARRANGEMANG FÖR MEDLEMMAR MFL

Under året har följande externa arrangemang anordnats

- Vinterdag för familjen i Sundby den 9 mars fick tyvärr ställas även i år igen på grund av is- och snöbrist
  - Äventyr i naturen - en kväll med Sören Kjellkvist på Folkets hus den 21 april lockade ett 30-tal deltagare
  - Utflykt till Paradiset för pensionärer anordnades för 4:e gången den 8 september i anslutning till Huddinge kommuns seniorvecka. Ett samarbete med Paradiset Hanvedens vänner där Nicke Larsson ledde vandringen på Tornbergsslingan där vi rastade på Tornberget med 14 deltagare och som fick fika och våfflor vid återkomsten till torpet.
- Äventyret i Flottsbro redovisas separat.

MEDLEMS OCH LEDARINFORMATION

Dropp Ut - vårt föreningsblad har utkommit med två nummer under året, 40:e årgången. Innehållet har presenterat vår året-runt-verksamhet. Kansliet har bearbetat insänt material och sammanställt lokalavdelningens föreningsblad. Upplaga ca 2000 ex som förutom till medlemmar också distribueras till bl a bibliotek, vårdcentraler, kommunala tjänstemän och politiska partier.

Skäret långfärdsskridskosektionens sammanfattning av säsongen som skickas ut i april/maj till innehavare av säsongskortet. **Upplaga ca 250 ex.**

Hemsidan www.friluftsfremjandet.se/huddinge med kontinuerlig information till medlemmar och intresserade.

Aktivitetsguiden som i den nya webversionen kallas för "äventyr/aktiviteter" har på ett enklare och trevligt sätt givit oss möjlighet att marknadsföra våra aktiviteter och som även kan utnyttjas för att få underlag till deltagarstatistik.

Huddinge skidskola: www.huddingeskidskola.eu

Långfärdsskridskor: [www. Skridskonätet.se](http://www.Skridskonätet.se)

Bergsidan (Klättring och Högfjäll): www.bergsidan.se.

Facebook används allt mer t ex för långfärdsskridsko, skidskolan och Öppna skogsläntan.

KANSLIET

Kansliet är föreningens administrativa resurs och bemannas sedan början av förra året av 1 årsanställd och 1 timanställd till c:a 20%.

Lokalerna utnyttjas under kvällstid för sammanträden, kurser och möten för styrelsen, ledare och medlemmar.